

Estate Planning

Svalner Atlas | Advisors

1 Inleiding Estate Planning

Estate planning raakt onderwerpen die gemakkelijk naar de achtergrond verdwijnen, maar grote invloed kunnen hebben op uw financiële toekomst en die van uw familie. Denk aan huwelijkse voorwaarden, een testament en de manier waarop vermogen wordt overgedragen. Wanneer deze zaken zorgvuldig zijn ingericht, creëren zij rust, beschermen zij vermogen en zorgen zij ervoor dat persoonlijke wensen daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Estate planning gaat verder dan het vastleggen van juridische documenten. Het vraagt om een gestructureerde en strategische benadering van uw vermogen en nalatenschap, met aandacht voor financiële planning, fiscale optimalisatie en de bescherming van erfgenamen. Een doordachte inrichting helpt niet alleen belastingheffing te beperken, maar draagt ook bij aan een heldere vermogensoverdracht, het voorkomen van geschillen en het borgen van familiale wensen.

In deze brochure schetsen wij de belangrijkste mogelijkheden van estate planning binnen het Nederlandse recht, met specifieke aandacht voor het huwelijksvermogensrecht en het schenk- en erfrecht.

Het doel is u te ondersteunen bij het evalueren van uw huidige situatie en te helpen beoordelen of bestaande regelingen nog aansluiten bij uw wensen en doelstellingen.

Tegelijkertijd geldt dat iedere persoonlijke en financiële situatie uniek is. De voorbeelden en aandachtspunten in deze brochure zijn daarom algemeen van aard en niet zonder meer toepasbaar op iedere situatie. Zorgvuldige estate planning vraagt om persoonlijk advies dat is afgestemd op uw omstandigheden, ambities en toekomstplannen.

2 Huwelijksvermogensrecht

Het huwelijksvermogensrecht biedt verschillende mogelijkheden binnen estate planning. Anders dan het erfrecht richt het zich niet uitsluitend op de periode na overlijden, maar ook op vermogensverhoudingen tijdens het huwelijk en bij een eventuele echtscheiding. Partners kunnen hiermee hun vermogensrechtelijke relatie bewust vormgeven en vastleggen.

Door huwelijksvoorwaarden op te stellen, kunnen partners heldere afspraken maken over gezamenlijk en individueel vermogen. Zonder dergelijke afspraken is automatisch het Nederlandse huwelijksvermogensrecht van toepassing. Dit kan leiden tot verdelingen die niet noodzakelijk aansluiten bij persoonlijke voorkeuren of bij de complexiteit van het vermogen. Tijdig gemaakte keuzes helpen onverwachte juridische en financiële gevolgen te voorkomen.

Wettelijke gemeenschap van goederen

Bij het aangaan van een huwelijk of geregistreerd partnerschap geldt in beginsel de wettelijke gemeenschap van goederen.

Voor huwelijken en partnerschappen die vóór 1 januari 2018 zijn gesloten, geldt de algehele gemeenschap van goederen. In dat regime zijn alle bezittingen en schulden gezamenlijk, ongeacht het moment van verkrijging.

Voor huwelijken en partnerschappen die op of na 1 januari 2018 zijn aangegaan, geldt de beperkte gemeenschap van goederen. Daarbij is alleen het vermogen dat tijdens het huwelijk wordt opgebouwd gemeenschappelijk. Erfenissen en schenkingen blijven in principe privévermogen.

Huwelijkse voorwaarden

Partners kunnen van de wettelijke gemeenschap afwijken door huwelijksvoorwaarden of partnerschapsvoorwaarden op te stellen. Hierin kan worden bepaald welk vermogen aan welke partner toebehoort. Zo kan een uitsluitingsclausule worden opgenomen, waarmee wordt vastgelegd dat vermogen dat een partner erft of geschonken krijgt privé blijft en bij een echtscheiding niet hoeft te worden gedeeld. Daarnaast kan worden gekozen voor een periodiek verrekenbeding, waarbij jaarlijks het overgespaarde inkomen tussen partners wordt verrekend. Dit betreft doorgaans het inkomen dat resteert nadat beide partners hebben bijgedragen aan de kosten van de huishouding. In de praktijk blijkt deze verrekening niet altijd consequent te worden uitgevoerd. Om die reden wordt regelmatig gekozen voor een finaal verrekenbeding, waarbij bij ontbinding van het huwelijk — door echtscheiding en/of overlijden — het volledige gezamenlijke vermogen in één keer wordt verrekend.

Per 1 januari 2026 is de fiscale behandeling van huwelijksgemeenschappen met ongelijke breukdelen en het finaal verrekenbeding gewijzigd. Wanneer een partner meer dan de helft van de gemeenschap ontvangt, kan dit fiscaal worden aangemerkt als een schenking. Daarover kan schenk- of erfbelasting verschuldigd zijn.

Partners kunnen er ook voor kiezen hun vermogens volledig gescheiden te houden via huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting. In dat geval bestaat er geen gemeenschap van goederen en vindt geen vermogensdeling of verrekening plaats. Ieder behoudt het eigen vermogen en de eigen schulden, zowel tijdens het huwelijk als bij echtscheiding of overlijden.

Eigen onderneming en huwelijksvermogensrecht

Wanneer een van de partners — of beide partners — een onderneming bezit, verdient de positie van de aandelen binnen het huwelijksvermogensrecht bijzondere aandacht. Afhankelijk van het moment waarop het huwelijk is gesloten en van de gemaakte afspraken kunnen deze aandelen tot de gemeenschap behoren of tot het privévermogen. Bij een huwelijk in algehele gemeenschap van goederen vallen de aandelen in beginsel in de gemeenschap. Bij echtscheiding of overlijden moeten zij worden verdeeld, wat doorgaans leidt tot een verrekeningsverplichting ter grootte van de helft van de waarde van de aandelen. Binnen de beperkte gemeenschap van goederen blijven aandelen die vóór het huwelijk zijn verkregen in principe privévermogen. De keuze om aandelen wel of niet in de gemeenschap te laten vallen hangt samen met de aard van het vermogen, de toekomstplannen en persoonlijke voorkeuren. Wanneer de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) van toepassing is — of dat in de toekomst kan worden — kan een wijziging in eigendom, bijvoorbeeld door huwelijk of aanpassing van huwelijkse voorwaarden, gevolgen hebben voor de toepassing van deze regeling.

3 Het testament

Geen testament?

Dan geldt het wettelijk erfrecht

Wanneer iemand overlijdt zonder testament, is de zogenoemde wettelijke verdeling van toepassing. Het erfrecht bepaalt in dat geval wie de erfgenamen zijn en welk erfdeel zij ontvangen. De langstlevende echtgenoot verkrijgt alle bezittingen en schulden uit de nalatenschap. De kinderen krijgen ieder een niet-opeisbare vordering op de langstlevende ouder ter grootte van hun erfdeel. Deze vordering wordt in beginsel pas opeisbaar bij het overlijden van de langstlevende ouder en wordt jaarlijks verhoogd met de wettelijke rente minus 6%.

Met een testament kan van deze wettelijke verdeling worden afgeweken. Dit biedt ruimte om persoonlijke wensen vast te leggen en de nalatenschap zowel fiscaal als praktisch zorgvuldig te structureren.

Zonder testament is het bijvoorbeeld niet mogelijk om:

- een executeur aan te wijzen voor de afwikkeling van de nalatenschap;
- een voogdijregeling voor minderjarige kinderen vast te leggen;
- bewind in te stellen ter bescherming van het vermogen van erfgenamen.

Een testament wordt opgesteld bij de notaris en kan in beginsel op ieder moment worden aangepast. Wij bespreken in deze brochure de belangrijkste mogelijkheden bij het vormgeven ervan.

Een testament en de verschillende opties

In een testament kan op verschillende — wettelijk begrensde — punten worden afgeweken van de wettelijke verdeling. Denk onder meer aan:

- het aanpassen van de erfdelen;
- het toevoegen van aanvullende opeisbaarheidsgronden;
- het wijzigen van de rente op vorderingen van de kinderen;
- het opnemen van stiefkinderen als erfgenamen.

Deze keuzes maken het mogelijk de nalatenschap beter te laten aansluiten bij uw persoonlijke en familiale situatie.

Verskillende testamentvormen

Er bestaan diverse testamentvormen die flexibiliteit bieden en tegelijkertijd fiscale mogelijkheden creëren. Zo kan worden gekozen voor een quasi-wettelijke verdeling, een tweetrapsmaking, een vruchtgebruiktestament of het zogenoemde ik-opa / ik-oma-testament.

Quasi-wettelijke verdeling

Bij een quasi-wettelijke verdeling verkrijgt de langstlevende alle bezittingen en schulden, terwijl de kinderen een vordering krijgen die pas later — bijvoorbeeld bij overlijden of bij verkoop van de woning — opeisbaar wordt.

In tegenstelling tot de wettelijke verdeling vindt de verdeling niet automatisch plaats bij overlijden. Erfgenamen kunnen hiermee wachten totdat duidelijk is wat fiscaal en praktisch het meest passend is. Dit biedt de langstlevende de mogelijkheid de nalatenschap voorlopig onverdeeld te laten, bijvoorbeeld om in de woning te blijven wonen.

Vruchtgebruiktestament

Wanneer wordt gekozen voor een vruchtgebruiktestament, krijgt de partner het vruchtgebruik van de nalatenschap — zoals het recht om in de woning te blijven — terwijl de kinderen de blote eigendom verkrijgen. In het testament kan een keuzemogelijkheid worden opgenomen, waardoor de langstlevende na het eerste overlijden kan bepalen op welke vermogensbestanddelen het vruchtgebruik van toepassing is, zoals de woning, effecten of liquide middelen. Hierdoor kan de regeling meebewegen met de feitelijke situatie.

De waarde van het vruchtgebruik en de blote eigendom wordt vastgesteld aan de hand van forfaitaire tarieven, die momenteel worden gemoderniseerd.

Ik-opa / ik-oma-testament

Het zogenoemde ik-opa / ik-oma-testament is gericht op het spreiden van vermogen over meerdere generaties. Daarbij kan worden bepaald dat kinderen een bedrag schuldig erkennen aan de kleinkinderen. Deze schuld wordt doorgaans pas opeisbaar bij het overlijden van het kind, zijnde de ouder van het kleinkind. Deze structuur kan bijdragen aan het beperken van erfbelasting en ondersteunt het behoud van familievermogen.

Legaten en aanvullende bepalingen

Een testament biedt daarnaast ruimte voor bepalingen die binnen estate planning vaak essentieel zijn, zoals uitsluitingsclausules en legaten.

Met een legaat kan bijvoorbeeld een specifieke bezitting aan één van de kinderen worden toebedeeld. Dit geeft de langstlevende ouder tijd en ruimte om een weloverwogen keuze te maken over de uiteindelijke verdeling van de nalatenschap.

Legaten kunnen ook strategisch worden ingezet.

Opvullegaat: hiermee kan de verkrijging van de langstlevende worden aangevuld, zodat de partnervrijstelling optimaal wordt benut en de verkrijgingen van de kinderen afnemen.

Afvallegaat: hiermee kan de verkrijging van de langstlevende zodanig worden gestuurd dat erfgenamen zoveel mogelijk tegen hetzelfde marginale tarief worden belast. Zo worden de tariefschijven efficiënt benut.

Wanneer ervoor wordt gekozen kleinkinderen direct iets na te laten, kan een legaat ter hoogte van hun vrijstelling directe erfbelasting voorkomen. Tegelijkertijd wordt toekomstige waardegroei verplaatst naar de generatie van de kleinkinderen, waardoor deze later niet eerst via de ouder wordt belast.

Rente op kindervorderingen: sturen op erfbelasting

Wanneer de wettelijke verdeling geldt, verkrijgt de langstlevende ouder alle bezittingen en schulden en ontvangen de kinderen een vordering op de langstlevende — de zogenoemde onderbedelingsvordering. In een testament kan worden bepaald dat over deze vordering rente wordt berekend, bijvoorbeeld 6%. Een hogere rente laat de schuld aan de kinderen in de loop der jaren toenemen. Daardoor valt bij het tweede overlijden minder vermogen in de nalatenschap van de langstlevende, omdat de schuld hiermee wordt verrekend. Dit kan de erfbelasting beperken. Daar staat tegenover dat kinderen bij het eerste overlijden mogelijk juist meer erfbelasting betalen dan wanneer geen rente wordt toegepast.

Welke keuze het meest passend is, hangt af van de specifieke situatie. Wij brengen de effecten van erf- en inkomstenbelasting inzichtelijk en stemmen deze af op uw wensen en gezinssituatie.

Voorbeeld: 6% rente op kindervorderingen

A en B zijn getrouwd in gemeenschap van goederen. Ouder A overlijdt en laat partner B en hun twee kinderen achter. Het totale vermogen bedraagt €600.000, waarvan €300.000 in de nalatenschap van A valt.

Verdeling: ieder ontvangt €100.000. De kinderen krijgen een vordering op B waarover 6% rente wordt berekend. Deze vordering is pas opeisbaar bij het overlijden van B en wordt dus niet jaarlijks uitbetaald.

Erfbelasting bij het eerste overlijden: door de 6% rente is geen sprake van fictief vruchtgebruik. De kinderen betalen elk ongeveer €7.450 erfbelasting. B betaalt geen erfbelasting dankzij de hoge partnervrijstelling.

Na 20 jaar: de vordering per kind is gegroeid naar circa €320.700. De nalatenschap van B bedraagt €600.000. Omdat de twee vorderingen gezamenlijk hoger zijn dan de nalatenschap, is bij het tweede overlijden geen erfbelasting verschuldigd door de kinderen.

Let op: de forfaitaire rentes worden momenteel gemoderniseerd. Naar verwachting zal de forfaitaire rente worden verlaagd, waardoor rentedragende kindvorderingen fiscaal minder voordelig kunnen worden dan onder de huidige 6%-norm. Bestaande situaties blijven in principe onder de oude regels vallen. Samen kunnen we beoordelen welke optie het beste aansluit bij uw situatie.

Overdracht van de onderneming

In een testament kan worden vastgelegd dat de aandelen in de onderneming — of de onderneming zelf — bij overlijden overgaan op één van de kinderen, bijvoorbeeld om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen. Wanneer de onderneming economisch volledig aan één kind wordt toebedeeld, kan worden geregeld dat de andere kinderen niet worden benadeeld.

Dit kan bijvoorbeeld door de toedeling te combineren met een compenserende geldvordering of een inbrengverplichting.

Een inbrengverplichting houdt in dat de verkrijger een deel van de waarde inbrengt ten behoeve van de mede-erfgenamen.

Het is daarbij van belang dat de prijs zorgvuldig wordt vastgesteld en dat de betalingsstructuur zo wordt ingericht dat de continuïteit van de onderneming behouden blijft — eventueel ondersteund door de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) en uitstel van betaling voor de erfbelasting.

Met maatwerk in het testament kan een verdeling worden gerealiseerd die zowel praktisch als fiscaal in balans is en vooraf duidelijkheid biedt over de gevolgen bij overlijden. Het verdient aanbeveling tijdig te laten beoordelen of de BOR van toepassing is, aangezien dit per situatie verschilt.

4 Nederlandse schenk- en erfbelasting

De Successiewet 1956 vormt de basis voor de heffing van Nederlandse schenk- en erfbelasting. Deze belasting wordt geheven over alles wat krachtens schenking of erfrecht wordt verkregen, ongeacht of het vermogen zich in Nederland of daarbuiten bevindt.

Bepalend is of de schenker of erflater op het moment van schenken of overlijden — al dan niet fictief — in Nederland woonde. Dat betekent dat ook verkrijgingen door begiftigden of erfgenamen die in het buitenland wonen onder de Nederlandse schenk- of erfbelasting kunnen vallen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat een Nederlander voor de toepassing van de Successiewet nog tot tien jaar na emigratie geacht kan worden in Nederland te wonen.

Gedurende deze periode blijft de Nederlandse schenk- en erfbelasting dus van toepassing.

De verschuldigde belasting wordt berekend over de belastbare verkrijging, na aftrek van bepaalde schulden (zoals niet-bovenmatige uitvaartkosten) en toepassing van vrijstellingen.

Tarieven (2026)

Tariefgroep	Schijf 1	Schijf 2
I (partner, kinderen)	10% tot €158.669	20% boven €158.669
Ia (kleinkinderen)	18% tot €158.669	36% boven €158.669
II (overige)	30% tot €158.669	40% boven €158.669

Vrijstellingen (2026)

Jaarlijks kan een bepaald bedrag vrij van schenkbelasting worden geschonken aan een kind (€6.908) of aan een derde (€2.769). Daarnaast bestaat een eenmalig verhoogde vrijstelling waarmee onder voorwaarden tot €33.129 belastingvrij aan een kind kan worden geschonken. Voor schenkingen die worden aangewend voor de studie van een kind geldt een hogere vrijstelling van €69.009.

Binnen de erfbelasting gelden eveneens vrijstellingen. De partner van de erflater kan tot €828.035 belastingvrij erven. Voor kinderen en kleinkinderen bedraagt de vrijstelling maximaal €26.230 en voor overige verkrijgers in beginsel €2.769.

Spreads van schenkingen

Het spreiden van schenkingen over meerdere jaren kan fiscaal aantrekkelijk zijn. Stel dat twee kinderen ieder €250.000 moeten ontvangen om over enkele jaren een woning te kunnen kopen. Wanneer dit bedrag in één keer wordt geschonken, kan niet optimaal gebruik worden gemaakt van het zogenoemde opstaptarief van 10%. Een deel van de schenking wordt dan belast tegen een hoger tarief. Door de schenking over meerdere jaren te spreiden, kan meerdere keren gebruik worden gemaakt van het lagere tarief. Dit kan de totale belastingdruk beperken.

Een gestructureerd schenkingsplan kan helpen om vermogen geleidelijk en fiscaal efficiënt over te dragen. Wij denken graag mee over de inrichting daarvan.

Aandachtspunten bij schenkingen

Papieren schenking

Een veelgebruikte methode om vermogen over te dragen zonder direct liquide middelen uit te keren, is de zogenoemde papieren schenking. Daarbij wordt bij de notaris vastgelegd dat een schenker een bedrag schenkt aan de begiftigde, terwijl dit bedrag tegelijkertijd wordt omgezet in een schuld van de schenker. Deze schuld wordt doorgaans pas opeisbaar bij het overlijden van de schenker.

180-dagenregeling

De Successiewet kent daarnaast de zogenoemde 180-dagenregeling. Een schenking die binnen zes maanden vóór het overlijden van de schenker wordt gedaan, wordt alsnog aangemerkt als onderdeel van de nalatenschap.

Overzicht wijzigingen per 1 januari 2026

Onderwerp	Wijziging
Huwelijksvermogensrecht	Fiscale behandeling van ongelijke breukdelen en het finaal verrekenbeding
Vruchtgebruik / blote eigendom	Modernisering van forfaitaire waardetabellen
Vorderingen	Verlaging van de forfaitaire rente
Schenk- en erfbelasting	Aanpassing van tarieven en vrijstellingen

Afsluitend

Estate planning vraagt om overzicht, structuur en doordachte keuzes. Het huwelijksvermogensrecht en het erfrecht bieden de instrumenten, maar de juiste toepassing hangt af van uw persoonlijke en financiële context.

Met zorgvuldig ingerichte huwelijkse voorwaarden, passende clausules en een doordacht testament kan vermogen worden beschermd en kan de overdracht ervan worden afgestemd op uw wensen. Tijdig structureren voorkomt onnodige belastingdruk en onzekerheid voor nabestaanden.

Door gebruik te maken van schenkingsstrategieën, papieren schenkingen en maatwerk in testamentaire bepalingen ontstaat duidelijkheid — nu en voor de toekomst.

Wilt u uw huidige situatie laten beoordelen of specifieke scenario's laten doorrekenen, dan denken wij graag met u mee. Strategisch, zorgvuldig en met oog voor de lange termijn.

Svalner Atlas | Advisors

Stadhouderskade 1, Amsterdam

Telefoonnummer: 020 535 4567

Email: netherlands@svalneratlas.com